

Erdő Péter bíboros úr 2014. június 21-22-én hivatalos látogatást tett az örmény katolikus lelkészségen. A vizitáció során bemutattam a közösség helyzetét. A bíboros úr ismerkedett közösségünk különleges helyzetével. Megerősítette, hogy az egyházmegye területén élő örmény katolikusok személyi plébániája vagyunk. Két fontos feladatot adott számunkra. Egyik annak keresése, hogy az örmény liturgia végzése, a templom berendezése hogyan lehetne olyan, ami vonzóvá teszi közösségünket. A másik, hogy jó lenne a közösség létét, életét megismertetni másokkal, latin plébániákkal. Ennek egyik módja, hogy a lelkészség megkeresi a plébániákat, a másik módja, hogy mi magunk beszélünk erről környezetünkben. Az ősz folyamán ezekről a dolgokról jó lenne beszélgetni!

Fülöp Ákos örmény lelkész

Erdő Péter

Szentbeszéd Úrnapján („A” év)

Örmény Személyi Plébánia, 2014. június 22-én (Jn 6,51-58.)

Krisztusban Kedves Testvérek!

Úrnapja van. Az Oltáriszentséget ünnepeľjünk. A legszentebb Eucharisziát, amely áldozat (szentmise), lakoma (szentáldozás) és szent jelenlét. De hogyan változhat át a kenyér és bor Krisztus valóságos testévé és vérévé? Amikor a katolikus egyház átlényegülésről beszél, olyan kifejezést használ (transzszubsztanciáció), amely filozófiai kategóriákhoz kötődik, és a középkorban válik hivatalossá. De már jóval a IV. Lateráni Zsinat (1215) előtt is használták ezt a szót, a valóság pedig, amelyet kifejez, mindig is részét alkototta az Egyház hitének. A kenyérről és a borról a konszekráció után már az egyháziatyák is határozottan úgy beszéltek – Szent Pál nyomát követve – mint Krisztus testéről és véréről. Nem nevezték már a szent színeket egyszerűen kenyérnek és bornak. Nem csupán a jelentése változott meg a kenyérnek és a bornak, hanem létének alapjában történt átalakulás még akkor is, ha ez szemmel nem látható. A kenyérnek és a bornak csupán a külső színe

marad, de valódi átváltozás történik. Ez a jelenlét olyan csodálatos, hogy „az Oltáriszentség mindkét színében és bármely színnek bármelyik részében elkülönítve is az egész Krisztus van jelen”.

Maga Krisztus az utolsó vacsora evangéliumi elbeszélése szerint minden fenntartás nélkül mondja ki a kenyérre és a borra: „ez az én testem, ez az én vérem”. Hódolattal állunk meg ezelőtt a titok előtt. Amikor Isten közli magát emberi világunkkal, véges értelmünk előtt gyakran paradoxonok jelennek meg, fogalmaink és képzeletünk eléri határait.

A szentmisében átváltoztatott szent színekben Krisztus tartósan közöttünk van. Ezért vitték el az Eucharisziát a foglyoknak és a betegeknek. Ezért ünnepeľték bizonyos napokon, különösen böjt idején a keleti keresztények éppúgy, mint a nyugatiak az előszenteltek liturgiáját. Olyan liturgikus ünneplés volt ez, amely különböző könyörgésekből állt szentmise bemutatása nélkül. Ezért a korábbi napokon átváltoztatott Oltáriszentséget őrizték meg,

és azt vették magukhoz. Még ma is él ennek a hagyománya: a latin szertartásban nagypénteken, amikor szentmisét nem tartunk, de áldoztatunk. Régen ezt neveztük „csonka misének”. Ezért érdemel az Oltáriszentség külső tiszteletben is megnyilvánuló imádást, ezért szentelünk külön ünnepet neki, ezért tartunk szentségimádást és úrnapi körmenetet is.

Hitünk szerint az Eucharisztia a legbensőségesebb közösség misztériuma. Amikor Krisztus az utolsó vacsorán az Oltáriszentséget rendelte, tanítványai között mintegy új családja körében osztotta ki a kenyeret. Az utolsó vacsora asztalközössége szinte elővételezi, titokzatosan előre megjeleníti minden idők egyházának közösségét. Asztalközösségben lenni Krisztussal megszentelődést kíván. Csak a megkeresztelt ember járulhat az Eucharisziához. De hogyan is járulhatnánk másként a Szentek Szentjéhez, a mindent megtisztító és átvilágító isteni tűzhöz, ha nem úgy, hogy belsőleg megtisztulunk és az imádás magatartásával közeledünk hozzá. „Szentesség a szenteknek” – ezt kiáltották szentáldozás előtt az ókeresztény egyházban, ezt

halljuk ma is a keleti egyházak liturgiájában. Szent Pál apostol a Korintusiaknak írt első levelében így fogalmazza meg ezt: „Aki méltatlanul eszi a kenyeret vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét. Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből, mert aki csak eszik és iszik anélkül, hogy megkülönböztetné az Úr testét, saját ítéletét eszi és issza” (1Kor 11,27-29). A megszentelő kegyelem állapotában lévő, de gyengeségeivel küzdő ember számára nagyszerű segítség az Eucharisztia. De nem pótolja a súlyos bűnök őszinte megbánását és feloldozását. Ezért hangzik el ünnepeľyes szertartásokon néha a felhívás: Csak az járuljon szentáldozáshoz, aki a katolikus egyház teljes közösségében van, aki a kegyelem állapotában van és kellőképpen felkészült az Oltáriszentség vételére. A katolikus egyház teljes közösségének legnagyobb

Közreműködött az Imperatrix énekegyüttes

kifejezése és erőforrása az Eucharisztia-ban való közös részesezés. Ezért lehet a keresztények egységének végső beteljesedése és célkitűzése is, hogy majd ha a hit egysége és a Krisztustól rendelt pásztorok közös elfogadása megvalósul, mindennek megkoronázásaként létrejöhessen az eucharisztikus közösség.

Ezekben a napokban nagy örömmel végeztem egyházlátogatást a budapes-

ti örménykatolikus lelkesedésen. Láttam a múlt értékeit, a hit, a szeretet, az odaadás és a hűség bizonyítékait. A II. Vatikáni Zsinat sajátos logikát jelöl meg a keleti katolikus liturgiák számára. Kijelenti, hogy maguknak a keleti katolikusoknak kell elmélyíteniük saját hagyományuk ismeretét, és ha a hiteles tradíciók csorbultak volna, igyekezniük kell visz-

szatérni a régi hagyományokhoz. A zsinat azt is elismeri, hogy a kinyilatkoztatás gazdagságának bizonyos vonatkozásait olykor megfelelőbben érzékelteti, vagy jobban megvilágítja egyik vagy másik keleti vagy nyugati hagyomány. Itt tehát kölcsönös kiegészítésről van szó. Különösen érvényes ez az örmény hagyományra, hiszen mindnyájan tudjuk, hogy

a világon az első ország, amely hivatalosan is közösségi jelleggel elfogadta a kereszténységet, az örmények országa volt, mely ebben a tekintetben jócskán megelőzte a Római Birodalmat. Világosító Szent Gergely püspök (ca. 260-330) nem az első hirdetője volt Krisztus evangéliumának az örmény nép körében. Hiszen az országban már a II-III. században tekintélyes volt a keresztények száma. Maga

Világosító Szent Gergely előbb hosszú börtönt viselt hitéért, utána kapta meg Isten különleges kegyelméből az eredményes és áldott missziós munka ajándékát. Csodával gyógyította meg a keresztényüldöző és gyilkos Tiridat királyt, aki beleőrült a saját gaztetteinek súlyába. Később a megtért király kívánsága szerint ő lett az örmény egyház megszervezője. Tizenkét püspökséget alapított. Erre tö-

rekedtek később mások is, nyugaton is. Szent István és kortársai is úgy gondol-

ták, hogy az igazi, a teljes egyháztartomány az, amely tíz vagy tizenkét püspökségből áll. Így értették Jézus szavait, aki ezt válaszolta Szent Péternek: „ti, akik követtetek, a megújulásakor, amikor az Emberfia dicsőséges trónjára ül, ti is ott ültök majd vele tizenkét trónon, és ítélni fogtok Izrael tizenkét törzse fölött” (Mt 19,28; vö. 1Kor 6,2-3; Lk 22,30; Zsid 11,7). Tizenkét püspökségből álló testület hajdan a püspökök fölött is ítéletet mondhatott. Ha egy nép úgy tért a keresztény hitre, hogy ennyi püspöke volt, az egyházi életében – tiszteletben tartva Szent Péter utódát – nem függött a szomszédos országok politikájától. Keresztény hitünk nem elhomályosította vagy meggyengítette a népek önállóságát, hanem segítette a megmaradásban, a lelki és kulturális fejlődésben.

Adja Isten, hogy örménykatolikus közösségünk fennmaradjon, és sugárzó tanúságot tegyen hitéről egész népünk előtt. Világosító Szent Gergely, könyörögj éretünk! Ámen.

Köszönetnyilvánítás

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület köszönetét fejezi ki az örmény katolikus egyházi gondnokság tagjainak: *Zakariás Antal Dirán* elnöknek, *Heim Pál* és *Kövér István* tagoknak, valamint *Zsigmond Benedek* armenológusnak, hogy fáradságot nem kímélve dolgoztak azon, hogy a Budapesti Örmény Katolikus Plébánia méltóképpen fogadja *Dr. Erdő Péter* bíboros urat a vizitáció alkalmából és segítették még ünnepélyesebbé tenni a Világosító szent Gergely búcsú lebonyolítását.

dr. Issekutz Sarolta
elnök

A templomkertben is folyt a közvetlen hangú beszélgetés. Jobbról: *Dr. Erdő Péter*, *Zakariás Antal Dirán*, *Fülöp Ákos*, *Zsigmond Benedek*, háttal *dr. Issekutz Sarolta*